

Antradienį Europos Parlamentas patvirtino teisiškai įpareigojantį planą dėl pastatų sektoriuje suvartojamos energijos ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo.

Direktyva priimta siekiant palaipsniui sumažinti pastatų sektoriuje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį ir energijos vartojimą, kad iki 2050 m. šio sektoriaus poveikis klimatui taptų neutralus. Taip pat siekiama renovuoti daugiau mažiausio energinio naudingumo pastatų. Šiuo metu pastatams tenka 40 proc. visos ES suvartojamos energijos ir 36 proc. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio.

Nuo 2030 m. nauji pastatai turės būti visai netaršūs, o valdžios institucijoms priklausantys nauji pastatai šį reikalavimą turės atitikti nuo 2028 m. Skaiciuodamos pastato taršos mastą, ES valstybės galės atsižvelgti į jo visuotinio atšilimo potencialą per gyvavimo ciklą, kuris apima pastato statybai naudojamų medžiagų gamybą ir šalinimą.

Gyvenamųjų pastatų sektoriuje ES valstybės turės taikyti priemones, kad iki 2030 m. bent jau 16 proc., o 2035 m. – 20-22 proc. sumažintų vidutinišką suvartojamos pirminės energijos kiekį. Pagal naująją direktyvą ES valstybės, taikydamos minimaliuosius energinio naudingumo reikalavimus, turės iki 2030 m. renovuoti 16 proc. mažiausio energinio naudingumo negyvenamųjų pastatų, o iki 2033 m. – 26 proc. mažiausio energinio naudingumo pastatų.

Esant techninėms galimybėms ir ekonominei naudai, ES valstybės taip pat turės palaipsniui įrengti saulės energijos įrenginius ant viešųjų ir negyvenamųjų pastatų, priklausomai nuo jų dydžio, o iki 2030 m. šie įrenginiai turės būti įrengti ant visų naujų gyvenamųjų pastatų.

ES valstybės turės palaipsniui mažinti šildymui ir vėsinimui naudojamą iškastinio kuro naudojimą siekiant iki 2040 m. visiškai atsisakyti tokio kuro. Nuo 2025 m. bus uždrausta subsidijuoti pavienius iškastinio kuro katilus. Finansines paskatas vis dar bus galima teikti hibridinėms šildymo sistemoms, pavyzdžiui, toms, kuriose katilas derinamas su saulės šilumos energijos įrenginiais arba šilumos siurbliais.

Naujųjų taisyklių bus galima netaikyti žemės ūkio ir paveldo pastatams. ES šalys taip pat gali nuspręsti išimtis taikyti ypatingą architektūrinę ar istorinę reikšmę turintiems pastatams, laikinai naudojamiems pastatams ir bažnyčioms bei religinių apeigų vietoms.

EP pranešėjas Ciarán Cuffe (Žalieji, Airija) sakė: „Naujosios taisyklės aiškiai parodo, kaip klimato politika gali turėti realios ir tiesioginės naudos mažiau pasiturintiems gyventojams. Jos padės sumažinti sąskaitas už energiją ir šalinti pagrindines energetinio skurdo priežastis, o Europos ekonomikoje sukurs tūkstančius aukštos kokybės darbo vietų. Parlamentas toliau remia žaliąjį kursą ir siūlo būdus, kaip renovuoti sektorių, kuris atsakingas už 36 proc. Europos išmetamo CO2 kiekio.“

Direktyva priimta 370 narių balsavus už, 199 – prieš ir 46 nariams susilaikius. Ji jau neformaliai suderinta su ES Taryba, tačiau galutiniam įsigaliojimui, dar būtinas formalus minėtos institucijos pritarimas.

